

Gedragprotocol Prins Clauschool Nijmegen

1. INLEIDING

Wij, team en ouders, willen dat onze school een omgeving biedt, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich vrij kunnen bewegen en zich prettig voelen en waar grenzen helder zijn. Gedragsregels, gebaseerd op maatschappelijke normen en waarden, vormen daarbij een hulpmiddel. Evenals onze inzet om de kinderen algemene sociaal emotionele vaardigheden bij te brengen. Daartoe staat ons de methode De Vreedzame School ter beschikking waarmee we doelgericht werken aan de Sociaal Emotionele Ontwikkeling van de kinderen.

Dit protocol is door ouders (MR) en team opgesteld met als doel een zo veilig mogelijke sfeer te creëren en te waarborgen. Een veilige sfeer is voorwaarde voor kinderen om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen, waarin alle betrokkenen optimaal kunnen functioneren en zich prettig voelen.

Volwassenen hebben naar onze overtuiging een heel belangrijke voorbeeldfunctie met betrekking tot het laten zien van gewenst gedrag.

1.2. Schoolregels

Basis voor dit gedragsprotocol zijn onze schoolregels die de gewenste veilige omgeving moeten stimuleren. Deze schoolregels zijn:

- ik luister naar wat een ander wil vertellen;
- ik loop rustig in alle ruimten van de school;
- ik zorg ervoor dat mijn jas, tas en andere spullen op de juiste plaats en afgesproken manier worden opgeruimd;
- ik ga netjes om met de spullen van mezelf en van ieder ander en van de school;
- ik ga met ieder ander om zoals ik wil dat een ander met mij omgaat;
- ik praat, vraag en overleg op een rustige en vriendelijke manier;
- ik doe mijn best ervoor te zorgen dat het voor mezelf en ieder ander fijn is op school.

Deze regels zijn bewust in de “ik-vorm” neergezet. We willen elk kind daarmee duidelijk maken dat het eigenaar is van de regels en verantwoordelijkheid draagt om zich er aan te houden. In het belang van zichzelf en de ander. In de klas spreken we van ‘afspraken’ in plaats van regels. Dat verschil komt voort uit het feit dat bovenstaande regels door school zijn ‘opgelegd’. Binnen de klas is gewenst gedrag met de kinderen besproken om vervolgens te worden neergelegd in *klassenafspraken*. Deze afspraken worden met regelmaat met de kinderen ter sprake gebracht en geëvalueerd.

1.3. Gedrag: gewenst of ongewenst?

Wat je wel en niet accepteert m.b.t. gedrag is lastig aan te geven, omdat het moeilijk is dat exact te benoemen. Grenzen liggen bovendien voor iedereen anders. We doen niettemin een poging om aan te geven wat wij als ongewenst gedrag zien:

Ongewenst gedrag is het gedrag waar anderen last van hebben en wat anderen als storend ervaren, te weten:

- negatief gedrag tegenover medeleerlingen: w.o. pestgedrag
- saboterend en brutaal gedrag
- discriminerend gedrag
- agressief en gewelddadig gedrag

Binnen onze sociaal-emotionele ontwikkelingsaanpak leren we de kinderen – ter ondersteuning van wat ouders uiteraard ook al thuis doen – een aantal kernzaken m.b.t. de omgang met elkaar, zoals:

- We zijn aardig voor elkaar.
- We zijn ons ervan bewust dat een ander een andere mening kan en mag hebben.
- Als we het ergens niet mee eens zijn, zeggen we dit op een rustige toon en met respect voor de ander.
- We doen ons best om samen te spelen, waarbij in principe iedereen mee mag doen

- We weten dat mensen van elkaar verschillen. Die verschillen accepteren we en zo vormen we samen een klas en een school.
- Als er iets gebeurt wat je niet leuk vindt, doe je je best om dat met elkaar -al pratend- op te lossen; de leerkracht kan en wil jou daarbij helpen.

In het verlengde van bovenstaande mag het duidelijk zijn dat we letten op correcte omgangsvormen, zowel verbaal als non-verbaal. Daarbij (zie ook de schoolregels) hechten wij er aan dat kinderen op een nette manier omgaan met spullen van een ander, van school en van zichzelf.

We gaan er van uit dat (ook) de ouders op hun beurt hun kinderen op gepaste wijze zullen aanspreken om het omgaan met materialen)

2. GEWENST GEDRAG

Hieronder geven we aan wat we in dit kader in het algemeen verwachten van ouders, leerkrachten en leerlingen.

2.1 De positief ingestelde leerkracht

De positief ingestelde leerkracht luistert goed naar het kind en stelt vragen.

De leerkracht stimuleert positief en gewenst gedrag door het geven van een compliment, een knipoog of een gesprekje.

Op de Prins Claus School zit dat in de structuur van het klassenmanagement ingebouwd.

Als er dan toch correctie nodig is, gebeurt dit zoveel mogelijk één op één. De leerkracht benoemt wat er gebeurd is en zegt dan wat er wel van de leerling verwacht wordt. Hij zal het kind ook andere gedragsmogelijkheden aanreiken. Als het kind zijn gedrag aanpast, complimenteert de leerkracht het kind hiervoor. In de klas zijn er, in overleg met de kinderen van de betreffende klas, afspraken gemaakt over gewenst gedrag.

2.2 De positief ingestelde ouder

De positief ingestelde ouder luistert goed naar zijn kind en stelt vragen.

Hij/zij neemt het kind serieus, stimuleert het kind om zelf oplossingen voor problemen te zoeken en helpt waar nodig is. Het kind leert positief over zichzelf te denken als het beseft: 'Ik kan en weet het', en ook als het beseft: 'Mijn ouders durven mij los te laten, zij vertrouwen mij.'

Wij gaan er overigens van uit dat ouders bovengenoemde kernzaken die van belang zijn in de omgang met elkaar (zie 1.3), ook naleven in hun contacten met teamleden en ander ouders.

2.3 Het positief ingestelde kind

Een positief ingestelde leerling is een leerling die goed nadenkt over anderen en zichzelf en zijn mening durft te geven op een respectvolle manier. Met deze leerling is te praten en hij/zij wil behulpzaam en te vertrouwen zijn en zich houden aan de schoolregels. Groepsgenoten voelen zich veilig bij deze leerling. Ook spreekt hij/zij positief over en met anderen. Als er toch iets gebeurt dat niet mag, dan zoekt deze leerling met het andere kind een oplossing, eventueel met hulp van de leerkracht en/of ouders.

2.4 Gewenst gedrag tussen de leerkracht en ouder

De ouder blijft de eerst verantwoordelijke voor (het gedrag van) het kind. De ouder en de leerkracht spreken positief over de kinderen en elkaar. Wanneer de ouder en de leerkracht spreken over een probleem van een kind, is het vinden van een oplossing die voor kind, ouder en leerkracht het meest bevredigend is altijd het doel. Zij blijven daarbij respectvol naar elkaar toe. Elke vorm van verbale of non-verbale agressie is ongewenst.

3. ONGEWENST GEDRAG

Natuurlijk maakt iedereen wel eens fouten of kan iemand een ander onbedoeld kwetsen. Dat is vaak door welgemeende excuses op te lossen. Ongewenst gedrag gaat verder. Het kan een (langdurige) negatieve invloed hebben op anderen en de sfeer en/of veiligheid negatief beïnvloeden.

Onder ongewenst gedrag verstaan wij: het overtreden van de regels van de school en afspraken in de klas, pesten, en het vernielen of kwijt maken van spullen.

3.1a Conflicten

Wanneer er een conflict is, verschil je van mening. Meningsverschillen zijn er om uit te praten. Het uitgangspunt is dat de betrokkenen bereid zijn het conflict op te lossen en mee te denken over een oplossing.

Conflicten kunnen ontstaan tussen leerlingen onderling, tussen ouders of leerkrachten onderling, tussen ouders en leerkrachten maar ook tussen leerkracht en leerling. In alle gevallen is het van belang dat er met elkaar gepraat wordt en dat er ook goed naar elkaar wordt geluisterd.

3.1b De aanpak bij conflicten

Voor alle gesprekken die in een conflict - op welk niveau dan ook - gevoerd worden, gaan we uit van de volgende gespreksregels, die we de kinderen trachten aan te leren:

Voor groep 1-2:

Los het op

1. STOP! HOU OP!

2. Word rustig.

3. Bedenk een goede oplossing.

4. Maak het goed.

Voor groep 3-8

PRAAT HET UIT

1. STOP!
Afkoelen.

2. Zet je gele pet op.
Zeg wat jij wil.
Luister naar wat de ander wil.

3. Probeer een win-win oplossing te vinden.

4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Lukt dit niet?

Dan wordt er door de kinderen hulp gevraagd van de leerkracht.

Is de leerkracht zelf betrokken bij het conflict dan kan er hulp ingeschakeld worden van de intern begeleider, de vertrouwenspersoon of de directie van de school.

3.2 Handelswijze bij negatieve uitingen van gedrag

We hanteren de volgende procedure :

1. Bij het signaleren van een kleine overtreding spreekt de leerkracht de leerling aan op het ongewenste gedrag.
2. Wanneer het ongewenste gedrag aanhoudt, volgt tijdelijke plaatsing op een andere plek in de klas, in een andere groep of bij het buitenspelen op een daarvoor aangewezen plaats, een time-out. De leerkracht en de leerling hebben daarna een gesprek over het gedrag en maken afspraken voor gedragsveranderingen.
3. Wanneer een leerling voor de tweede keer de groep is uitgestuurd worden de ouders in een gesprek door de leerkracht, al dan niet in het bijzijn van het kind, geïnformeerd over het herhaald ongewenste gedrag van hun kind. De leerkracht bespreekt de problematiek van de leerling met de IB-er.

4. Wanneer bovengenoemde aanpak niet het gewenste effect heeft van verbetering van het gedrag van de leerling, volgt er een gesprek met de IB-er, de leerkracht, de ouders en de leerling. De leerkracht met de IB-er leggen afspraken vast voor gedragsverbetering. Voor dit plan wordt een periode van hooguit 3 weken gesteld.
5. Als het ongewenste gedrag blijft voortduren, zoeken leerkracht en IB-er samen met de ouders een vorm van externe hulp voor de leerling. Met toestemming van ouders kan er gekozen worden voor een School Ondersteuningsteam aanmelding.
6. Indien dit alles niet leidt tot verbetering of de ouders weigeren gebruik te maken van de aangeboden externe hulp, kan de directie het bevoegd gezag verzoeken om de leerling te schorsen of te verwijderen.

Bij een ernstige overtreding van de regels kan ook direct een bij de overtreding passende maatregel worden getroffen.

Wanneer de leerling heeft gepest, iets heeft vernield of zich agressief heeft gedragen (zowel verbaal als fysiek), brengt de leerkracht de ouders op de hoogte van:

- het voorval
- de gemaakte afspraken met de leerling.
- zal een vergoeding(kostprijs) aan de ouders worden gevraagd voor de beschadigde materialen.

Al deze maatregelen zijn erop gericht dat de veiligheid van alle betrokkenen wordt gewaarborgd en dat er z.s.m. een situatie ontstaat waarbij ook de betreffende gedrags-overschrijdende leerling weer aan het onderwijsgroepsproces kan deelnemen.

In het uiterste geval treedt het protocol 'schorsing en verwijdering' in werking. (Zie 5.)

4. DE AANPAK VAN PESTEN: een protocol in het protocol

Zoals reeds gesteld, wil de Prins Claus school haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer en speelsfeer in de klas en op het schoolplein.

In veruit de meeste gevallen lukt dit, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Eén van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Ondanks al deze inspanningen komt pesten helaas incidenteel op onze school voor. Om hierop adequaat te kunnen reageren, hebben we een pestprotocol ontwikkeld.

4.1 Uitgangspunten bij het pestbeleid.

- a. Het is van belang om op een methodische wijze aandacht te besteden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- b. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- c. Als pesten optreedt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor iedereen: personeel, ouders, gepeste kinderen, pesters, meelopers en de zwijgende middengroep.
- d. Alle medewerkers en ouders moeten inzicht hebben in en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Wanneer pestgedrag optreedt, moeten de medewerkers duidelijk stelling nemen en actie ondernemen tegen dit gedrag.
- e. Het protocol wordt door alle schoolgeledingen (directie, team, oudervereniging en medezeggenschapsraad) gedragen.
Het wordt jaarlijks geëvalueerd en op grond hiervan eventueel bijgesteld

4.2 Wat is pesten?

Om het begrip “pesten” duidelijk te maken gaan we in op het verschil tussen pesten en plagen. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag heeft een uitnodigend karakter om iets terug te doen vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van een kind en diens omgeving worden aangetast.

4.3 Wanneer hanteren we het pestprotocol?

We hanteren dit protocol wanneer als gevolg van pestgedrag de pedagogische structuur en het gevoel van veiligheid daarin bedreigd worden. Hiervan is sprake op het moment dat regels en afspraken binnen de school onvoldoende werken.

4.4 Hoe te handelen?

We hebben aandacht voor alle betrokkenen, te weten:

- het gepeste kind/ kinderen
- de pester(s)
- de meelopers
- de (zwijgende) middengroep
- ouders
- collega's

In de aanpak van pesten kennen we drie fases:

- A. De verkennende fase
- B. Fase van de concrete aanpak
- C. De afronding.

A. De verkennende fase

De leerkracht voert gesprekken met alle betrokkenen. Zij/hij probeert zicht te krijgen op de situatie (wie, wat, waar, wanneer, hoe). Daar kan een gezamenlijk gesprek met de betrokkenen een rol bij spelen. Andere elementen van de verkennende fase (kunnen) zijn:

- a. met het kind dat zich gepest voelt wordt eventueel 'n één-op-één gesprek gevoerd.
- b. met de vermeende pester wordt eveneens, zo nodig, apart gesproken.

Afhankelijk van de ernst van de zaak:

- c. kan met de (zwijgende) middengroep een klassengesprek worden gehouden.
- d. kunnen de ouders worden benaderd (van enkele of alle betrokkenen)
- e. kan contact worden gelegd met de collega's (en eventueel de overblijfskrachten) in verband met mogelijke signalen die zij hebben gekregen (bv. op het schoolplein).

De verkennende fase wordt afgesloten als de situatie helder is. Vanuit de gemaakte analyse volgt dan een concrete aanpak indien de situatie daar om vraagt of volgt direct een afronding.

B. De concrete aanpak.

- a. Het gepeste kind. In een empathisch gesprek met het kind wordt duidelijk gemaakt dat er serieus aandacht is voor het probleem en dat er aan een oplossing gewerkt wordt. Dit gesprek kan plaatsvinden in het bijzijn van de ouders. Ook een apart gesprek met de ouders behoort tot de mogelijkheden.

In sommige gevallen wordt aan de ouders een advies gegeven voor bijvoorbeeld een training in sociale vaardigheid of aansluiting bij een club of vereniging.

- b. De pester. In een empathisch gesprek met het kind wordt duidelijk gemaakt dat er serieus aandacht is voor het probleem en dat er aan een oplossing gewerkt wordt. Dit gesprek kan plaatsvinden in het bijzijn van de ouders. Ook een apart gesprek met de ouders behoort tot de mogelijkheden. We proberen achter de oorzaak van het pestgedrag te komen en tot afspraken te komen die gewenst gedrag laten zien.
- c. De meelopers worden gewezen op hun ongewenste rol. Met de groep zullen gelijksoortige zaken worden besproken als die aan de orde komen in het gesprek met de (zwijgende) middengroep.
- d. De (zwijgende) middengroep.
De zwijgende middengroep (kijkers) wordt gewezen op de betekenis van het zwijgen in dit soort situaties.. Aan de niet-betrokkenen zal het belang van een actieve rol tegen het pesten uitgelegd worden. In een groepsgesprek hieromtrent worden duidelijke afspraken gemaakt. Aandachtspunten hierbij zijn termen als: stoer gedrag, angst voor represailles, sociale plicht en eigen verantwoordelijkheid.
- e. De ouders van pester en gepeste worden, afhankelijk van de ernst van de zaak, direct bij signalering of in een later stadium geïnformeerd en betrokken bij de oplossing van het probleem.
- e. Collega's worden geïnformeerd over de afspraken die zijn gemaakt en gevraagd om er mede op toe te zien dat de afspraken worden nagekomen.

C. De afronding.

De gemaakte afspraken en regels worden regelmatig herhaald en geëvalueerd. Dit gebeurt in gesprekken met de groep en op individueel niveau.

Op het moment dat geconstateerd wordt dat de gemaakte afspraken of regels niet nageleefd worden, worden er nieuwe afspraken en regels besproken. Op het moment dat geconstateerd wordt dat een betrokkene en/of iedereen zich aan de afspraken houdt, zal daar in de complimenteuzen sfeer veel aandacht voor zijn.

Er vindt altijd een vervolg- c.q. afsluitend gesprek plaats met de betrokken ouders. Verslagen van de gesprekken worden bewaard in het leerlingendossier.

5. SCHORSING EN VERWIJDERING

Op school kunnen er situaties ontstaan, waarin het gedrag van een kind lichamelijk dan wel geestelijk een gevaar oplevert voor het kind zelf of voor andere kinderen. De regelgeving daaromtrent is als volgt:

Schorsing basisschool

Een geschorst kind mag tijdelijk geen lessen volgen en mag niet op school komen. Dit geldt ook voor scholen voor speciaal basisonderwijs. De school mag uw kind maximaal 1 week (5 schooldagen) schorsen.

Bezwaar tegen schorsing

Bent u het niet eens met de schorsing van uw kind? Dan kunt u op 2 manieren bezwaar maken: U kunt naar de civiele rechter stappen. U kunt ook een klacht indienen over de schorsing. In de schoolgids vindt u informatie over de klachtenregeling.

Verwijdering basisschool

Een school kan om verschillende redenen een leerling verwijderen. Bijvoorbeeld als:

- de school een leerling niet de nodige speciale zorg kan bieden;
- de leerling zich voortdurend agressief gedraagt;
- er ernstige ruzies zijn (ook als de ouders daar betrokken bij zijn).

Eerst moet het bevoegd gezag naar het verhaal van ouders en de leerkracht luisteren. Dan pas mag de school beslissen over de verwijdering van een leerling.

Bezwaar tegen verwijdering

Bent u het niet eens met de verwijdering van uw kind? Dan kunt u bezwaar maken bij de school. Daarover moet u ook het bevoegd gezag op de hoogte stellen. De school moet binnen 4 weken schriftelijk reageren op uw bezwaar. Blijft de school bij het besluit uw kind te verwijderen? Dan kunt u voor uw bezwaar naar de civiele rechter.

Het bevoegd gezag zorgt voor een nieuwe school.

Het bevoegd gezag beslist over de verwijdering van een leerling.

Het bevoegd gezag mag uw kind pas verwijderen als het een nieuwe school voor uw kind heeft gevonden.